Yara Bandı Üzerine Mesh Yapmak Caiz mi?

Soru: Hocam yara bandı üzerine mesh yapmak caiz midir? Bu konuyu geniş bir şekilde beyan etmeniz bizi sevindirir. Allah'a emanet olun.

Cevap:İslâm Hukukunda kabul edilmiş genel prensiplerden biride güçlüğü kaldırmak ve insanlar için kolaylaştırma nazariyesi olduğu bir gerçektir. Gerek Kur'ân-ı Kerîm ve gerekse Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi ve selem) 'in sünneti bu prensibi açıkça ifade etmektedir.

İslam dini ibadetlerde kolaylığı tercih etmesi sebebiyle ayaklara mest giyildiğinde, abdest için bunun çıkarılıp ayağın yıkanmasını istemeyip, mestin üzerine mesh yapmayı caiz görmüştür. Aynı şekilde üzerinde sargı bulunan bir uzvun abdest veya gusül alırken su ile yıkanması sağlık açısından zararlıysa bu sargı çözülmeyip üzerine mesh yapılmasıyla yetinilmiş ve yapılan bu mesh o uzvu hükmen yıkama kabul edilmiştir.[1] Hatta mesh de zararlı olması durumunda ondanda vazgeçilmiştir. Bütün bu hükümler dinimizin, takatin fevkinde teklifte bulunmadığını göstermektedir.
Sorunun cevabına gelince yara bandı yıkanılması veya mesh edilmesi zararlı olan bir yara üzerine yapıştırılmışsa fıkıh kitaplarımızda geçen "i'sabe/cebire" olarak değerlendirilir. Bunun üzerine meshin caiz olabilmesi, belli başlı şartlara bağlıdır. Fıkıh kitaplarımızda bunlar şu şekilde mezkûrdur:
Yaranın yıkanması veya mesh edilmesi uzva zarar veriyor veya yıkamak zarar vermese de yaranın açılması zarar veriyorsa sargı üzerine mesh caizdir. [2] Aynı şekilde kişi, yarasını yıkamak için sargıyı açtığında o sargıyı tekrardan (pansuman yaparak) bağlaması mümkün olmuyor ve bağlatacak yardımcı da bulamıyorsa sargıyı açmaksızın üzerine mesh yapması caizdir.[3] Şayet sıcak, soğuk veya ılık suyla, yarayı yıkamak zarar vermiyorsa mesh caiz olmayıp, yaranın kendisine zarar vermediği suyla yıkanması gerekir. Sargı üzerine mesh yapmak da zarar veriyorsa, mesh terk edilir. Zira yıkamak meshden daha kuvvetlidir. Özürden dolayı yıkamak terk edilirse, meshin özürden dolayı terk edilmesi evleviyetle caiz olur.
Sargı üzerine mesh zarar vermediği halde meshin terk edilmesi, zahir rivayede, İmam Ebu Yusuf ve İmam Muhammed'e göre caiz olmadığı ifade edilmiştir.[4] İmam Serahsi'nin ifadesine göre, zahir rivayede Ebu Hanife'den bu konuda bir nakil yoktur. Zahir rivayenin gayrisine göre ise bunun yani sargı üzerine mesh zarar vermediği halde meshin terk edilmesi Ebu Hanife'ye göre caizdir. Ebu Hanife'den İmam Ebu Yusuf ve İmam Muhammed'in görüşleri doğrultusunda rivayet de naklolunmuştur.[5] Sahih olan görüş zahir rivayede olduğu gibi, sargı üzerine mesh zarar vermediği halde meshin terk edilmesi caiz değildir. İhtiyatlı olanda budur.[6] Yara iğleşmediği halde sargısının yenisiyle değiştirilmesi her ne kadar üzerine yapılan meshe zarar vermese de güzel olan meshi iade etmektir.[7]

Fatih Kalender

---

[1]Tebyinu'l-Hakâik
[2]Bedai'u's-Sanâi
[3]El-Fetâvâ'l-Hindiyye
[4]Kitabu'l-Asıl
[5]El-Mebsut, es-Sarahsi
[6]El-Fetâvâ'l-Hindiyye
[7]El-Fetâvâ'l-Hindiyye